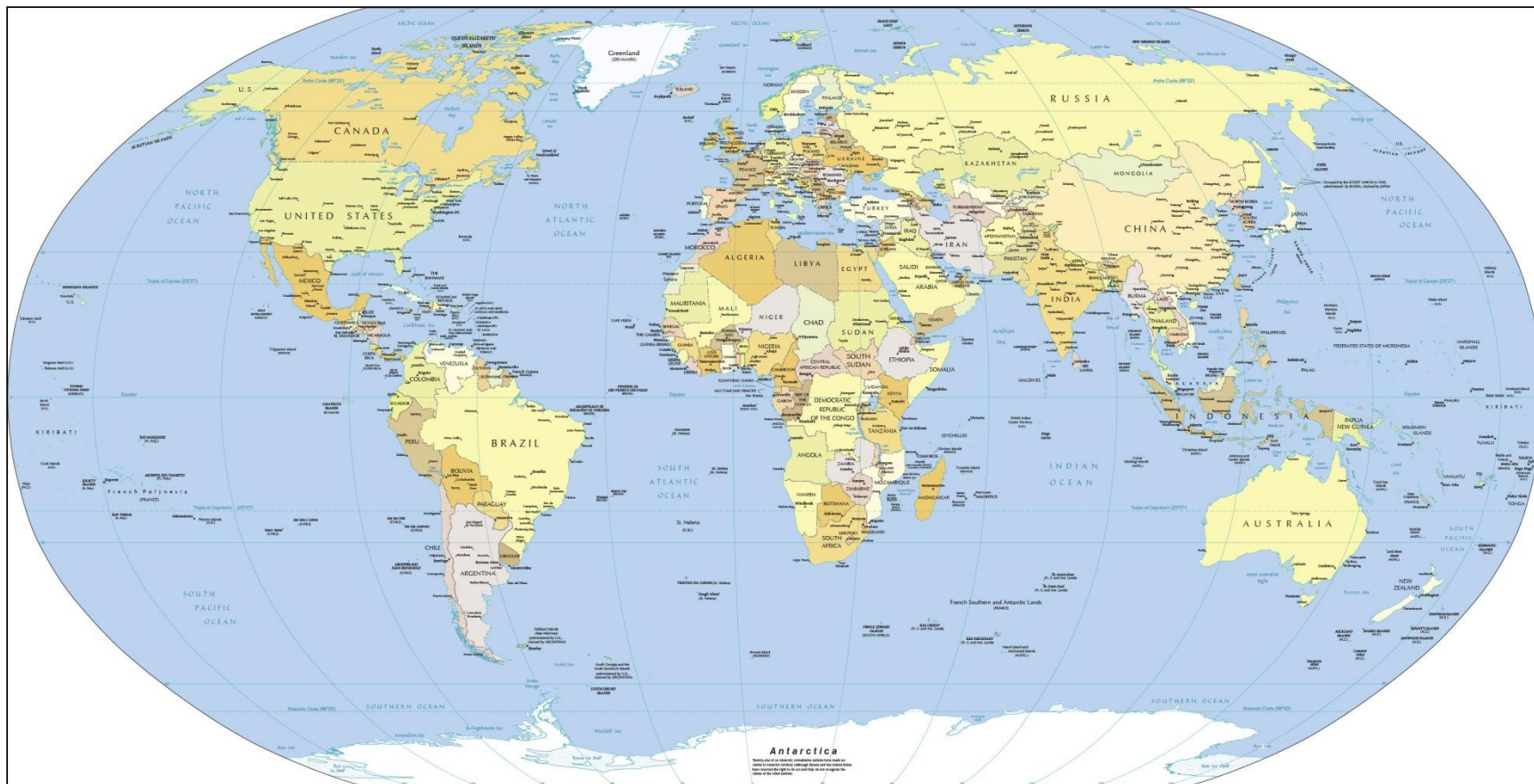

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

POLITICKÉ USPOŘÁDÁNÍ STÁTŮ SVĚTA

Politické uspořádání států světa

[Video Státy světa \(1:48\)](#)

http://www.nationsonline.org/oneworld/map/world_map2.htm

Příčiny změn politické mapy světa:

Politická mapa světa **se v historii lidstva neustále měnila.**

1. Události přírodního charakteru
 2. Omezená úživnost obývaného území
 3. Ekonomické důvody
 4. Náboženské důvody
 5. Mocenské ambice států
-

Stát

forma organizace lidské společnosti

ZÁKLADNÍ PRVKY:

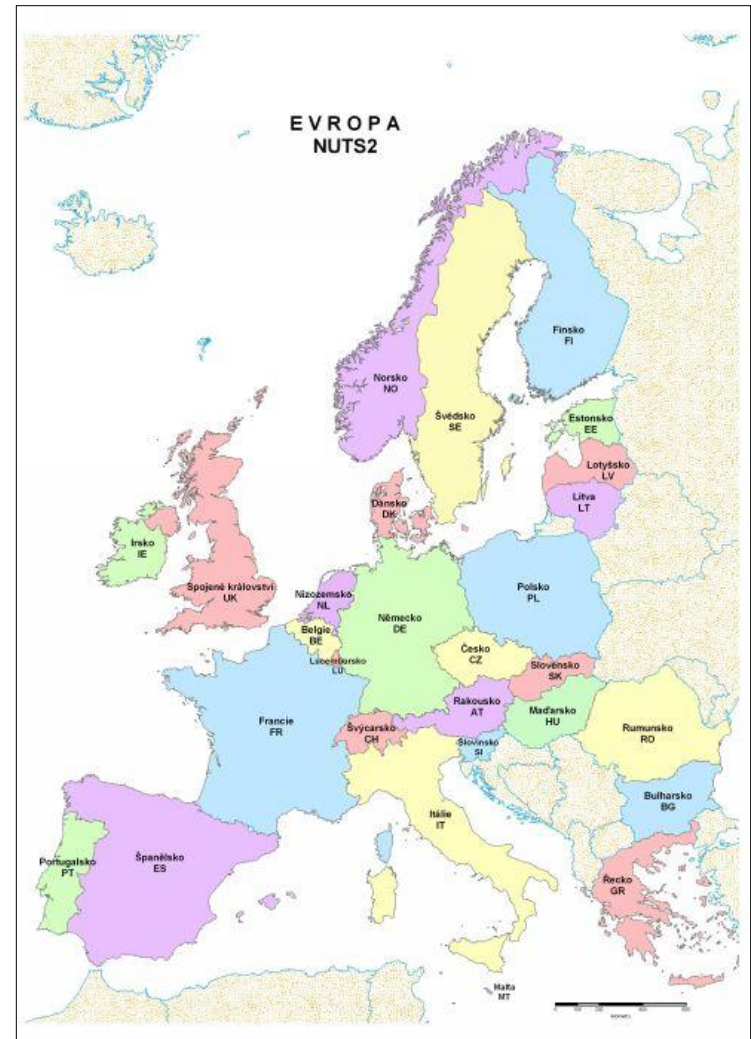
- území
- obyvatelstvo
- státní organizace

STÁTNÍ ÚTVARY:

A/ Nezávislé státy

B/ Závislá území

C/ Mezinárodní území

A/ Nezávislé státy

Základní prvky:

- a/ Svrchovanost – suverenita
- b/ Obecné mezinárodně právní uznání
- c/ Navázání diplomatických styků

194 nezávislých států

Severní Kypr, Západní Sahara,
Kosovo, Palestina, Podněstří,
Somaliland, Taiwan ...

Na níže uvedené adrese najdete
další státy s limitovaným
mezinárodním uznáním.

Státy s limitovaným mezinárodním uznáním

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Limited_recognition.png

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Taiwan_NASA_Terra_MODIS_23791.jpg

Vznik nového státu

Održení od původního celistvého státu - Eritrea

Pokojné smluvní rozdělení - ČR a SR

Republika Jižní Súdán

- vznik 9. 7. 2011
- rozloha: 640 000 km²
- hl. město: Juba
- počet obyvatel: 8 – 9 mil.
- úřední jazyk: angličtina
- 10 administrativních celků

B/ Závislá území

území pod suverenitou jiného státu

- kolonie, protektoráty, zámořská území
- mají autonomii, samostatné orgány - vládu
- obranu zajišťuje mateřská země
- nemohou uzavírat mezinárodní smlouvy

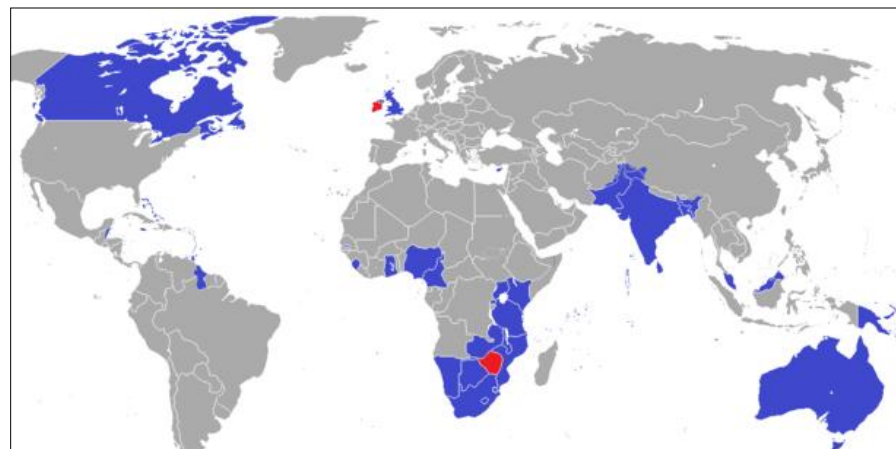
Gibraltar

Způsob vymezení:

Zbytek po kolonialismu

Případy anexe násilného připojení

Cca 40 závislých území na světě

C/ Mezinárodní území

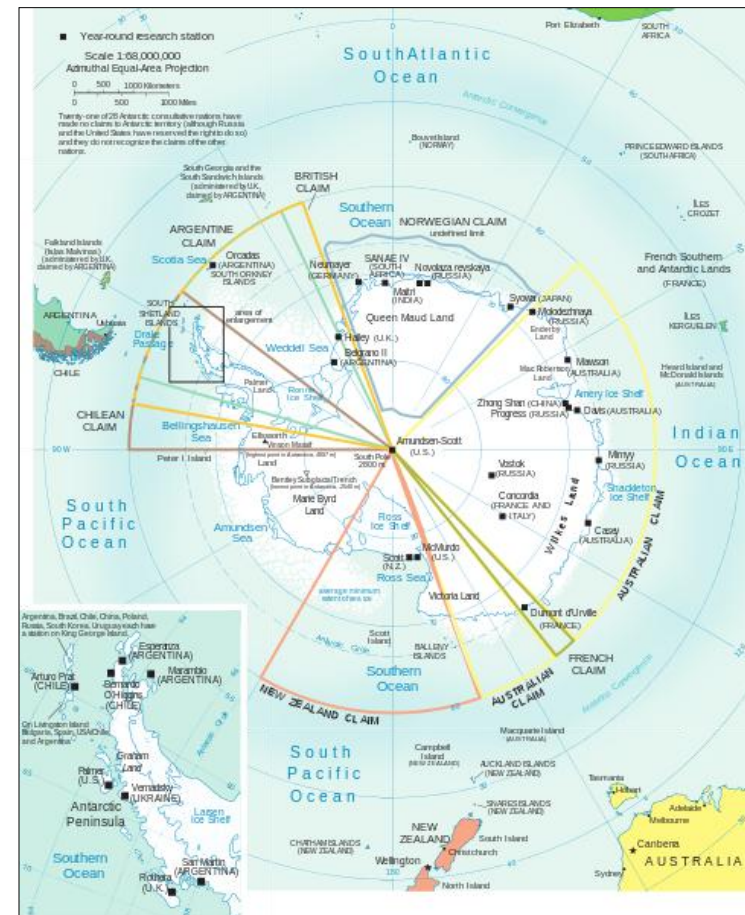
území pod společnou správou světového společenství

Volné moře

Kosmický prostor

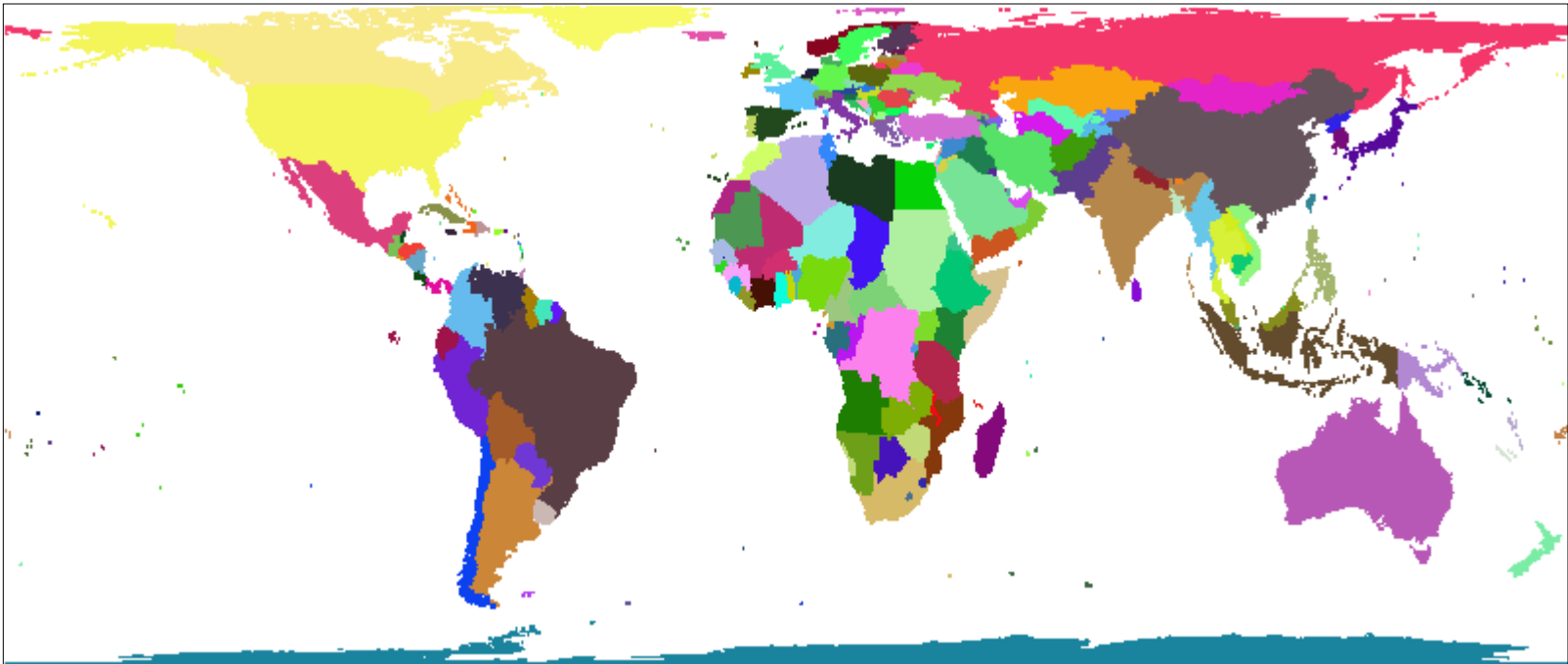
Antarktida

- mezinárodní od roku 1961
- zákaz vojenského využití
- omezení hospodářského využití
- probíhají zejména vědecké výzkumy

Změny na politické mapě v průběhu 20.století

- Základní politická mapa teritoriálních států - Behrmannova projekce
- Porovnejte politické mapy světa z roku 1900 a 2010, použijte atlas světa

Geopolitické změny

1. geopolitická změna

rozpad Rakouska-Uherska po 1. světové válce

nové státy: Československo,

Rakousko, Maďarsko,

Polsko, Jugoslávie

Rakousko-Uhersko roku 1914

[Video Vývoj evropských hranic \(1:21\)](#)

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Austria-Hungary_map_cs.svg

Geopolitické změny

2. geopolitická změna

rozpad koloniální říše po
2.světové válce

DEKOLONIZACE

ústup velmocí z koloniálních držav
1960 rok Afriky -17 nových států

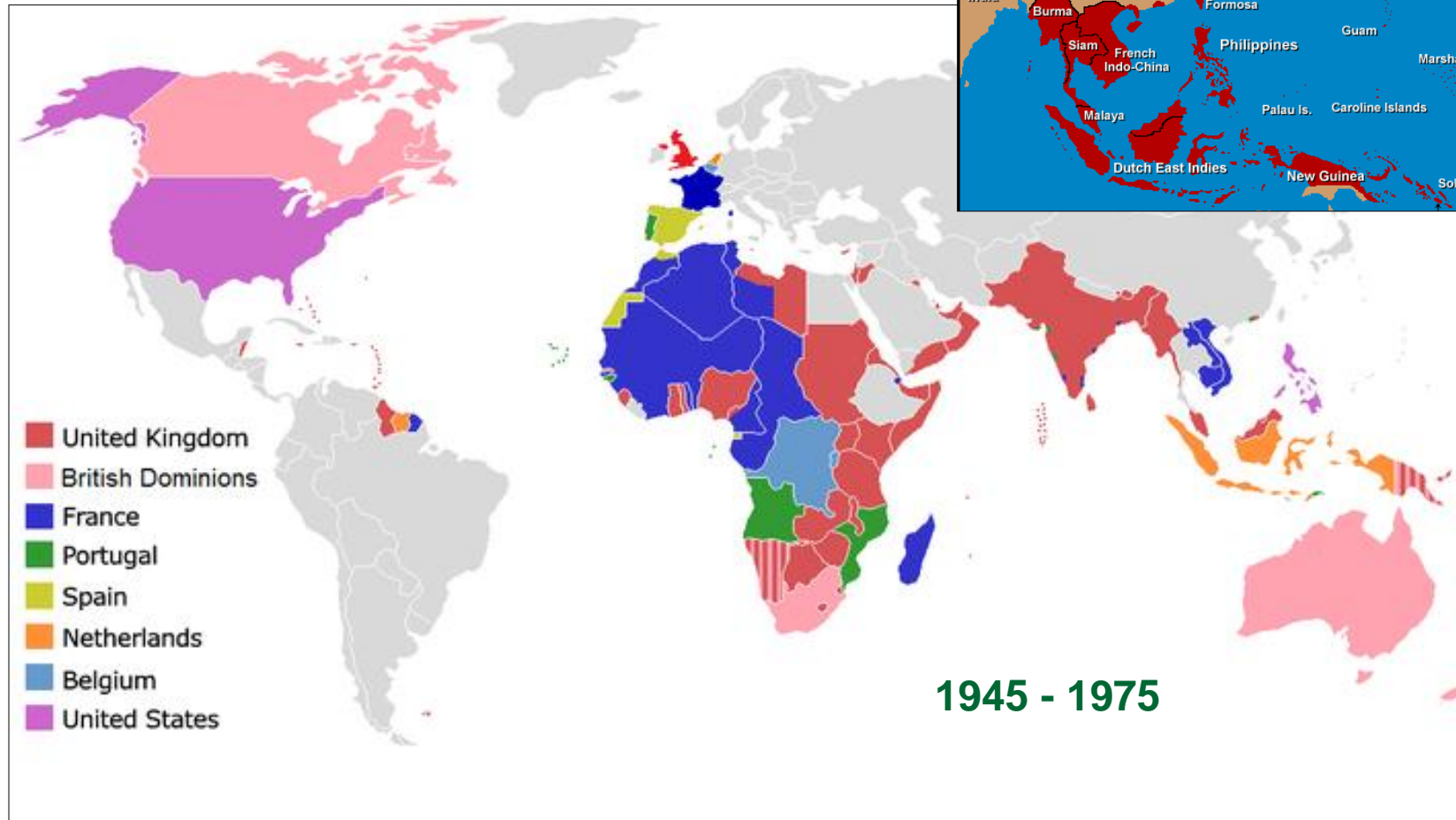
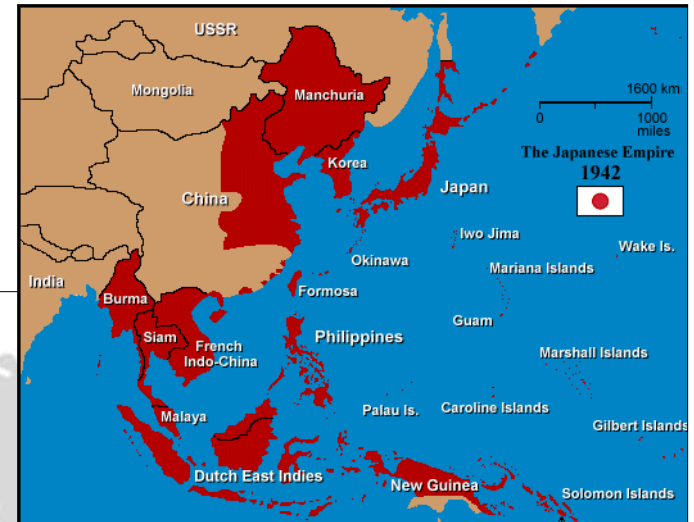
klidná cesta x konflikty

častý následek - občanské války

Dekolonizace 1945 - 1975

Japonské impérium v roce 1942

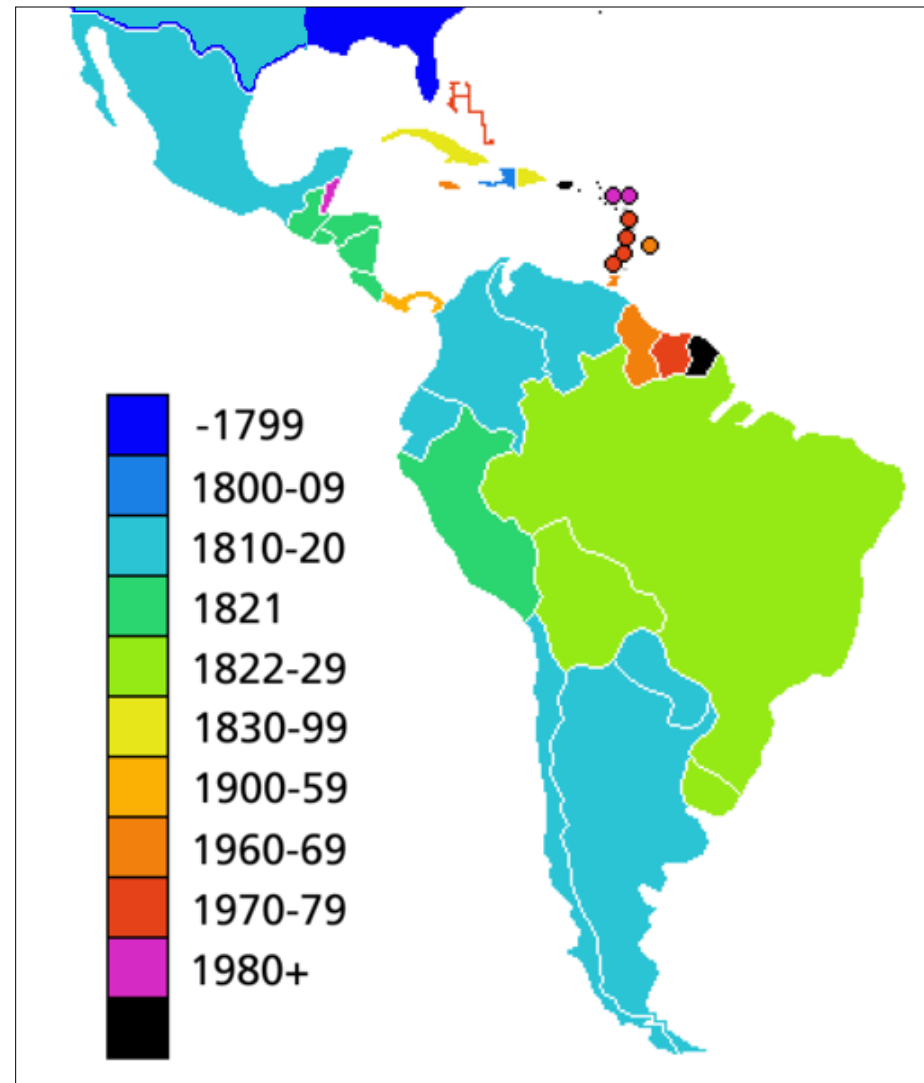

Dekolonizace

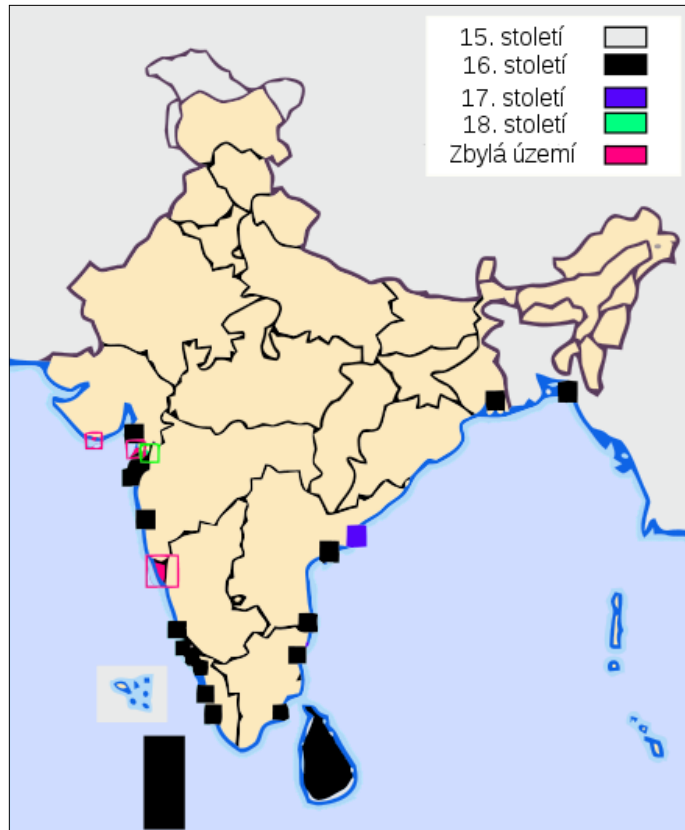
Získávání nezávislosti v Latinské Americe

Koloniální velmoci

- Velká Británie
- Francie
- Španělsko
- Portugalsko
- Německo
- Nizozemsko
- Belgie
- Itálie
- Japonsko

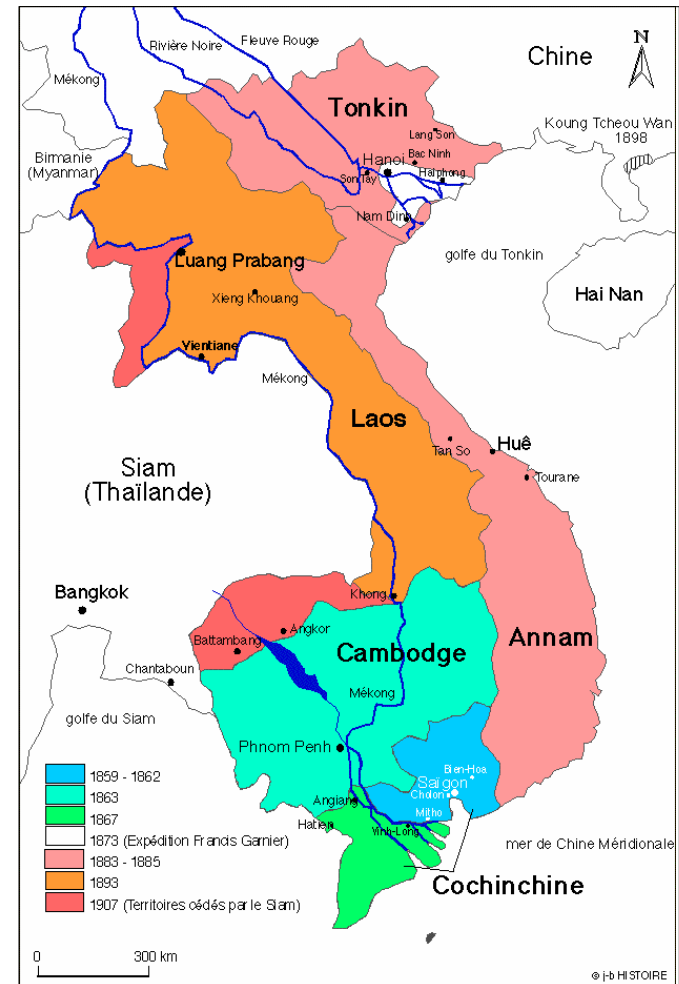

Dekolonizace

Územní vývoj port.držav v INDII

Francouzská INDOČÍNA

<http://geo-asie.upol.cz/uploads/Refer%C3%A1ty/SE%20a%20Politika/Dekolonizace%20Asie.pdf>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Map_%C3%8Dndia_Portuguesa-cs.svg

Někteří historikové se domnívají - pomine-li se Hongkong a Macao, že kolonialismus v Asii skončil s pádem Sovětského svazu v roce 1991, z jehož područí se tak dostalo mnoho středoasijských států.

„ Zda-li se však jednalo o „dekolonizaci“ je otázkou k diskuzi... V souvislosti s tím si můžeme položit další otázku, zda závislost některých slabých státních ekonomik (rozvojové země) na přítomnosti zahraničních investic či zahraniční pomoci není svým způsobem skrytý kolonialismus, který tak ve světě stále přetrvává“ ...

<http://geo-asie.upol.cz/uploads/Refer%C3%A1ty/SE%20a%20Politika/Dekolonizace%20Asie.pdf>

Geopolitické změny

3. geopolitická změna

- rozpad bipolárního světa v 80. a 90. letech
- studená válka

Důsledek:

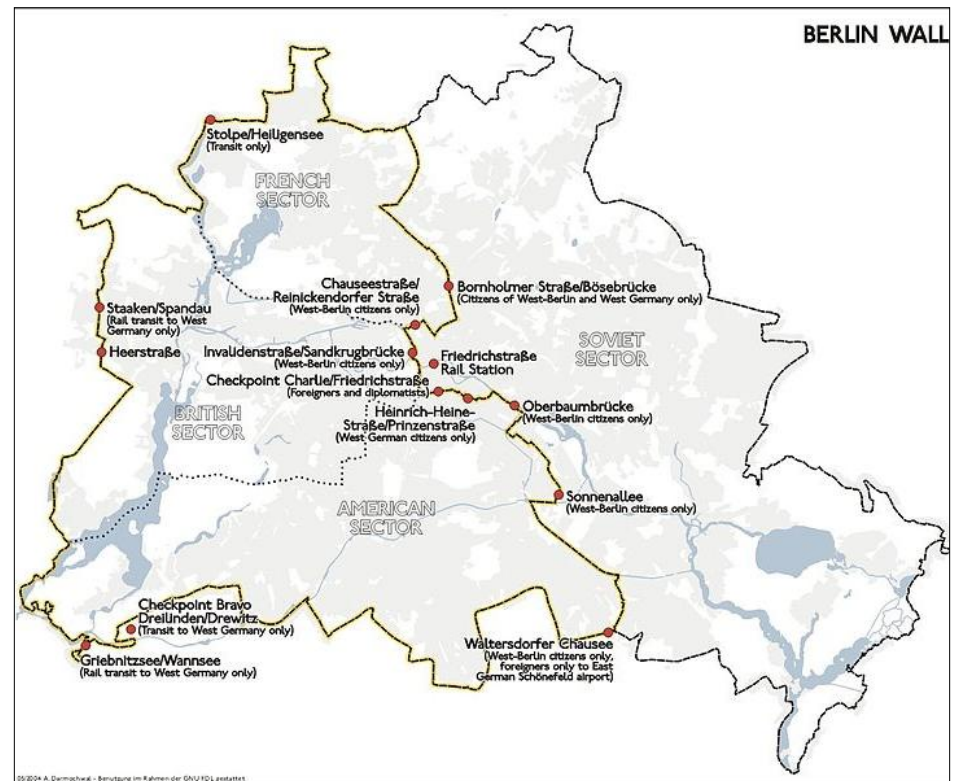
- Pád Berlínské zdi
- Vznik ČR a SR
- Rozpad SSSR
- Počátek změn na Balkánském pol.

Berlínská zeď – pásmo smrti

Berlínská zeď s „pásmem smrti

Přechody v Berlíně s vyznačením užití dle občanství a účelu

Berlínská zeď v číslech

Celková délka kolem celého Berlína - 155 km mezi Západním Berlínem a Braniborskem, tedy NDR

Počet strážních věží: 302
Průměrná výška : 3,60 metru
Průměrná šířka: 1,20 metru
Zdařené útěky: 5 075

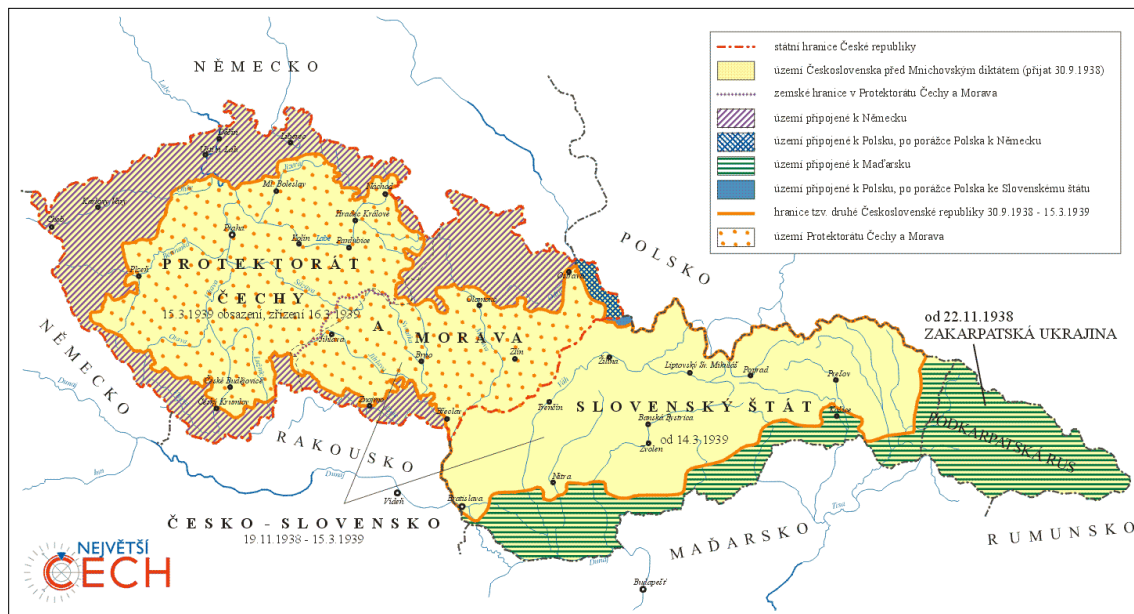

Počet obětí při útěcích: oficiálně 190, čísla se ale v různých zdrojích liší.
Počtem usmrcených se zabývá mj. pracovní skupina 13. srpen, která ještě v roce 2000 uváděla 238 obětí, číslo pak snížila na 190.

http://cestovani.idnes.cz/podivejte-se-kde-stala-berlinska-zed-zona-smrti-pro-190-lidi-p3l-/iqsvet.aspx?c=A080426_152123_mob_denik_apo

VZNIK ČR a SR

PROTEKTORÁT

1969 - 1990

ROZPAD SSSR 1991

Na uvedené adrese – historie SSSR
Podívejte se jaká byla

http://www.denik.cz/ze_sveta/politolog-romancov-putinuv-20111229.html

http://ruvr.ru/karta/cze/3_cze.jpg

Země bývalé Jugoslávie 2007

Co jsme si zapamatovali?

Co je to stát? Jaké jsou jeho základní znaky?

Jaké si pamatujete státní útvary?

Jmenujte některá závislá území Francie, Velké Británie a Portugalska.

Které státy Afriky získali nezávislost v roce Afriky?(1960)

Jak se vyvíjela mapa Evropy po 1.geopolitické změně?

Které nezávislé státy vznikly po rozpadu SSSR?

Které nezávislé státy vznikly v posledních 10 letech?

Zdroje:

- BIČÍK, Ivan a Bohumír JANSKÝ. *Příroda a lidé Země: Učebnice zeměpisu pro střední školy*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2001. ISBN 80-86034-45-3.
- DEMEK, Jaromír, Vít VOŽENÍLEK a Miroslav VYSOUDIL. *Geografie pro střední školy 1: Fyzickogeografická část*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, akciová společnost, 1997. ISBN 80-85937-73-5.
- BIČÍK, Ivan, Vladimír BAAR, Zdeněk ČERMÁK, Václav FRAJER a Radim PERLÍN. *Hospodářský zeměpis: globální geografické aspekty světového hospodářství*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti s. r. o., 2003. ISBN 80-86034-52-6.
- VALENTA, Václav a Alois MICHÁLEK. *Současný svět: Učebnice zeměpisu pro základní školy a víceletá gymnázia*. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 1998. ISBN 80-86034-21-6.
- SMOLOVÁ, Irena a Miroslav VYSOUDIL. *Zeměpis na dlani*. Olomouc: Rubico, 2003. ISBN 80-85839-88-1.
- KRÁL, Václav. *Fyzická geografie Evropy*. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0684-2.
- ŠLACHTA, Mojmír, Tomáš BURDA a Milan HOLEČEK. *Ohniska napětí ve světě*. Praha: Kartografie Praha, a. s., a Nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-7011-926-6.
- PLUSKAL, Miroslav, Petr BRADÁČ, Petr KRAUS a Marie KRAUSOVÁ. *Zeměpis pro 8.ročník: Společenské složky krajiny, Politická mapa světa*. Praha: Nakladatelství Alter, 2003. ISBN 80-7245-049-2.
- SMOLOVÁ, Irena a Miroslav VYSOUDIL. *Zeměpis: Ilustrovaný přehled středoškolského zeměpisu*. Olomouc: Rubico, 2003. ISBN 80-85839-88-1

Zdroje:

World Map. In: [online]. 1998-2012. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://www.nationsonline.org/oneworld/map/world_map2.htm

Evropa - NUTS2. In: [online]. Český statistický úřad, 2012. [cit. 2012-06-29]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/cz/mapy/nuts2/index.htm>

WIELGÓRSKI, Robert. File:Limited recognition.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. 2010. vyd. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Limited_recognition.png

Soubor:Taiwan NASA Terra MODIS 23791.jpg. In: SCHMALTZ, Jeff. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Taiwan NASA Terra MODIS 23791.jpg>

South Sudanese [online]. 2012. vyd. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://www.townshiptimes.co.za/?p=6814>

Soubor:SouthSudanStates.svg. In: DANIELEMEZZALIRA. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2011 [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:SouthSudanStates.svg>

Soubor:Flag of South Sudan.svg. In: USER:ACHIM1999. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-15]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Flag_of_South_Sudan.svg

Soubor:Commonwealth of Nations.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Commonwealth_of_Nations.png

Soubor:Gib-uzina3.jpg. In: XMORT. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Gib-uzina3.jpg>

Soubor:Antarctica.CIA.svg. In: CIA. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Antarctica.CIA.svg>

Soubor:World-behrmann.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-06-29]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:World-behrmann.png>

PORN, Adolf. Soubor:Austria-Hungary map cs.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, 2010 [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Austria-Hungary_map_cs.svg

TURION. Soubor:Latin American independence countries.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Latin_American_independence_countries.png

Soubor:Colonization 1945.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Colonization_1945.png

Soubor:Map Índia Portuguesa-cs.svg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Map_%C3%8Dndia_Portuguesa-cs.svg

Francouzská Indočína. In: [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://geo-upol.cz/uploads/Refer%C3%A1ty/SE%20a%20Politika/Dekolonizace%20Asie.pdf>

Soubor:Soviet Union Administrative Divisions 1989.jpg. In: [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Soviet_Union_Administrative_Divisions_1989.jpg

Soubor:Karte berliner mauer en.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Karte_berliner_mauer_en.jpg

NOIR. Soubor:Berlinermauer.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Berlinermauer.jpg>

Soubor:Berlin wall street sign crossed on bicycle 2011.jpg. In: MUSIL, Dee. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Berlin_wall_street_sign_crossed_on_bicycle_2011.jpg

File:Czechoslovakia01.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:Czechoslovakia01.png>

Soubor:ČSSR-mapa.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:%C4%8CSSR-mapa.png>

Země postsovětského prostoru. In: [online]. [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://ruvr.ru/karta/cze/3_cze.jpg

Súbor:Bývalá Jugoslávie CS.png. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-05-16]. Dostupné z: http://sk.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:B%C3%BDval%C3%A1_Jugosl%C3%A1vie_CS.png